

Projekt

z dnia 8 marca 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY LUBASZ**

z dnia 23 marca 2021 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2021 - 2023

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r.poz.713 ze zm.) oraz art. 176 pkt.1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r.poz.821 ze zm.)

**Rada Gminy w Lubaszu
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubasz na lata 2021 -2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubasz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE LUBASZ NA LATA 2021-2023

1. Wstęp

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie i ufne wobec osób dorosłych, zachowuje się przy tym swobodnie, jest aktywne i wytrwałe w działaniu.

Dla całokształtu wychowania dzieci ważne jest, aby rodzina pełniła funkcje :

1. zaspokajała podstawowe, zarówno biologiczne, jak i psychologiczne potrzeby, m.in. poczucie bezpieczeństwa, przynależności, miłości i uznania,
2. kultywowała i przekazywała dziecku system wartości, normy postępowania i prawidłowe wzorce zachowania w życiu codziennym,
3. pełniła funkcje socjalizacyjne, poprzez uczenie współdziałania i współpracy w grupie oraz przygotowywała do pełnienia ról społecznych,
4. przygotowywała do odpowiedzialnego, dorosłego życia.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Założeniem programu wspierania rodziny w gminie Lubasz na lata 2021-2023 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia tym rodzinom zdolności do wypełniania podstawowych funkcji. Wsparcie ma odbywać się poprzez pracę z rodziną, zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

II. Charakterystyka gminy Lubasz

1. Dane o sytuacji demograficznej, liczba ludności w latach w latach 2019-2020

rok	ogółem	mężczyźni	kobiety	Dzieci	Dzieci	Dzieci	Dzieci
				0-3	4-6	7-14	15-18
2019	7725	3855	3870	395	285	748	337
2020	7698	3850	3848	365	306	773	3426

Źródło : dane z ewidencji ludności, Urząd Gminy w Lubasz

2. Rodziny korzystające z różnych form pomocy w latach 2019-2020

Formy pomocy	Liczba rodzin, rok 2019	Liczba rodzin, rok 2020
Świadczenia z pomocy społecznej	144	155
Świadczenia rodzinne	526 wniosków	553 wniosków
Fundusz alimentacyjny	14 wniosków	20 wniosków
Świadczenie wychowawcze	1078 wniosków	1137 wniosków

Źródło: dane GOPS Lubasz

Częstym powodem, korzystania przez rodziny z różnorodnych świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody w rodzinie, nieporadność opiekuńczo – wychowawcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa.

3. Organizacja pieczy zastępczej leży w gestii powiatu - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance. W latach 2019 – 2020 liczba rodzin zastępczych w gminie Lubasz kształtowała się następująco:

	2019	2020
Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Lubasz	5	2
Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej	8	0

Źródło : dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance

Jak przedstawia powyższa tabela liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Lubasz zmalała .

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu współpracuje z rodzinami, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Działania skupiają się głównie na zdiagnozowaniu sytuacji rodziny i sporządzeniu planu pracy z rodziną. Podstawowym celem współpracy z rodziną jest motywowanie rodziców do utrzymania regularnego kontaktu ze swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej oraz konsekwentne realizowanie planu pracy z rodziną. Kolejnym ważnym zadaniem jest wspieranie rodzin w działaniach zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej, która stała się bezpośrednią przyczyną powierzenia dzieci pod opieką rodziny zastępczej.

Z ramienia Sądu Rejonowego w Trzciance III Wydział Rodzinny i Nieletnich, nadzorem i pomocą rodzinom zajmuje się w szczególności Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Trzciance. Na przestrzeni lat 2019-2020 pod nadzorem kuratora sądowego znajdowały się rodziny z terenu gminy Lubasz w liczbie :

- Rok 2019 – 20 rodzin
- Rok 2020 – 22 rodziny

Z powyższych danych wynika, że w przeciągu dwóch ostatnich lat liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego wzrosła.

4.Asystent rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubaszu zatrudniony jest asystent rodziny.

Ta forma pomocy skierowana jest do rodzin z wieloma problemami (ubóstwo, bezrobocie, przemoc, uzależnienie, długotrwała choroba, niepełnosprawność) o niskim poziomie rozwoju

umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, gdzie występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Asystent rodziny ma za zadanie przede wszystkim zmienić relacje osób w rodzinie, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny (rodziców, dzieci), osiągnięciu przez nich wyznaczonych celów, wzbudzeniu w nich wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznanych za niemożliwe. Działania asystenta i rodziny zmierzają do usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie.

Asystent rodziny poprzez swoje działania ma kształtować kompetencje rodziców w zakresie:

1. Prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi – edukacja w zakresie organizowania czasu wolnego poprzez gry i zabawy edukacyjne, poradnictwo w zakresie najczęściej występujących problemów wychowawczych w poszczególnych etapach rozwoju dziecka
i sposobów radzenia sobie z nimi poprzez omówienie (na bieżąco- w sytuacji, gdy pojawi się jakiś problem) najskuteczniejszych metod wychowawczych, pomoc w eliminowaniu niepożądanych zachowań u dzieci poprzez pokazywanie konkretnych działań i zachowań rodziców, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka, pomoc rodzicom w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z trudnościami edukacyjnymi dzieci.
2. Gospodarstwa domowego – racjonalne gospodarowanie budżetem domowym, edukacja
w zakresie prac przy domu, poradnictwo w zakresie oszczędnego gospodarowania budżetem domowym, zachęcanie do wprowadzania zmian, wsparcie w pozyskiwaniu usług związanych z naprawą, zakupem.
3. Dbalność o zdrowie- prowadzenie rozmów edukacyjnych w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie, motywowanie rodziców do regularnej kontroli stanu zdrowia, porady w zakresie racjonalnego żywienia dzieci i prawidłowej ich pielęgnacji.

4. Prawidłowego funkcjonowania społecznego – edukacja w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego, nabywania umiejętności radzenia sobie w przypadku konieczności załatwienia spraw urzędowych w instytucjach administracji publicznej, samorządowej, opieki zdrowotnej, zakładzie pracy, szkołach etc.

Asystent ściśle współpracuje z pracownikiem socjalnym. Zostaje skierowany do pracy z rodziną na wniosek pracownika socjalnego.

W Gminie Lubasz liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny przedstawia się następująco:

- rok 2019 – 12 rodzin,
- rok 2020 – 14 rodzin.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny może pracować maksymalnie z 15 rodzinami.

III. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY : Wielokierunkowa praca z rodzinami zagrożonymi dysfunkcjami przeżywającymi trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

- Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia asystenta rodziny,
- Umożliwienie funkcjonowania rodzin wspierających,
- Kursy, szkolenia i warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę
- Edukacja środowiska lokalnego w zakresie wspierania rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu,

- Promowanie rodzinnej integracji,

2. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

- Zapewnienie pomocy psychologicznej, materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej
- Objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci
- Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, pogotowiu rodzinnym, placówce opiekuńczo – wychowawczej itp.
- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz rozwiązywanie już istniejących

- Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych,
- Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Profilaktyka, poprzez udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej,
- Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy,

4. Zwiększenie umiejętności rodzicielskich

- Zwiększenia wiedzy z zakresu prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi,
- Zwiększenie wiedzy z zakresu dbania o zdrowie i higienę dzieci,
- Zwiększenie umiejętności gospodarowania własnym budżetem,

- Zwiększenie umiejętności wykonywania prac na rzecz domu,
- Zwiększenia świadomości potrzeby kształcenia, dbania o edukację i rozwój dzieci,
- Współpraca z instytucjami (szkołami, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, sądem, wolontariatem),

5. Integracja wewnątrzrodzinna i środowiskowa

- Poprawa relacji i więzi wewnątrzrodzinnych,
- Nabycie umiejętności w zakresie organizacji spędzania czasu z rodziną, tym czasu wolnego dzieci,

III. Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny z terenu gminy Lubasz przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

IV. Realizatorzy i partnerzy programu

- Samorząd lokalny,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowe,
- Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Organizacje pozarządowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Czarnkowie

- Komisariat Policji w Czarnkowie, Posterunek Policji w Lubaszu
- Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Trzciance,

V. Planowane rezultaty

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczymi i wychowawczymi,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- Poprawa stanu bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,

VI. Źródła finansowania programu

- Środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
- Środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- Dotacje w ramach projektów rządowych w zakresie wspierania rodziny
- Środki pozabudżetowe

Uzasadnienie

Zgodnie z art.176 pkt.1 i art. 179 ust.2 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Program opracowany został na podstawie kierunków i modeli zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa wprowadziła nowe rozwiązania w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Rozwiązaniem wprowadzonym przez w/w ustawę jest kwalifikowanie i kierowanie rodzin do pracy z asystentem.